

Våra drömmars stad

Av Per Anders Fogelström

Foto: Carl Bengtsson

Lärrarhandledning av Maria Katerine Larsson

KULTURHUSET
STADSTEATERN
S T O C K H O L M

Av	Per Anders Fogelström
Regi	Linus Tunström
Dramatisering	Pia Gradvall, Magnus Lindman
Scenisk bearbetning	Linus Tunström och Ulla Kassius
Scenografi och kostym	Ulla Kassius
Koreograf	Roger Lybeck
Musik	Rikard Borggård
Ljus	Åsa Frankenberg
Mask	Carina Saxenberg

I rollerna	
Emelie	Vanna Rosenberg
Henning	Peter Viitanen
Annika	Kirsti Stubø
Tummen	Jörgen Thorsson
Olof	Omid Khansari
Rudolf	Tim Dillman
Beda	Eva Stenson
David	Jan Mybrand
Johan	Gerhard Hoberstorfer
Jenny	Matilda Ragnerstam
Bärta	Angelika Prick
Erik	Leif Andrée
August	Shebly Niavarani
Elisabeth	Eva Rexed

Rekommenderad från 15 år

Föreställningen är ca 3 timmar inkl 1 paus

Premiär 2 november 2017 på Kulturhuset Stadsteaterns stora scen

En lärarhandledning är precis vad det låter som – en handledning för lärare. Den ska inte fungera som ett instruktionsmaterial, utan som inspiration till hur du kan arbeta med dina elever efter att ni har sett föreställningen *Våra drömmars stad*. Beroende på vilket eller vilka ämnen du undervisar i, och beroende på vad du tycker att ni behöver arbeta med just nu, kan du välja övningar från de olika rubrikerna. Kanske vill du arbeta ämnesövergripande och koppla samman de olika delarna. Kanske vill du utgå från någon eller några övningar men anpassa dem på olika sätt. Kanske vill du inte använda något ur materialet alls. Då kan du se materialet enbart som inspiration och som illustrerande exempel på några sätt att arbeta pedagogiskt utifrån en kulturell och konstnärlig upplevelse som du delat med eleverna.

Du är den som bäst känner dina elever och deras behov av kunskaper, och du bestämmer själv vad du vill och inte vill låta dig inspireras av.

Materialet är uppbyggt av några olika rubriker eller teman – varje tema kan användas inom ett eller flera ämnen, exempelvis svenska, geografi, historia, samhällskunskap och filosofi. Det är inte nödvändigt att läsa boken/böckerna för att använda materialet, men det är en stor fördel att låta eleverna läsa åtminstone den första delen eller en bit ur denna.

Historia och samhällsutveckling

Industrialiseringen inträdde gradvis i Sverige från sekelskiftet 1800 och byggde till stor del på att nya maskiner och transportmedel togs i bruk – vävmaskiner, ångfartyg och järnvägar. Detta var fullt utbyggt först under 1800-talets senare hälft och det var då industrialiseringen och urbaniseringen tog fart på allvar. Produktion av exempelvis tyger kunde övergå från att ske hantverksmässigt på landsbygden till att genomföras i fabriker i och runt om städerna. Med nya transportmedel blev det möjligt med en snabb urbanisering. Den agrara revolutionen hade också lett till att det fanns mindre arbete och inkomstmöjligheter på landsbygden, och människor flyttade in till städerna för att arbeta i de nya storskaliga industrierna och hamnarna. Städerna utvecklades snabbt och blev allt mer attraktiva – där fanns jobben och drömmarna om framtiden.

Förslag på övningar

- Urbanisering är en process som pågår än idag. Städer och tätortsområden växer, medan områden kring mindre orter avfolkas. Diskutera i helklass varför denna utveckling har fortsatt sedan 1800-talets slut. Har städernas dragningskraft förändrats under de senaste 150 åren? På vilket sätt? Vad är det som lockar människor till städerna, och hur hänger det ihop med vår moderna livsstil? Idag är vi inte lika beroende av industrier och tjänstesektorn är en stor del i ekonomin – många jobb sker bakom datorer och kan skötas var som helst. Varför söker sig människor trots detta till städer? Vilka för- och nackdelar finns det med den ännu fortskridande förflyttningen av befolkningen till städer och koncentrationen till dessa?

- Arbeta i grupper med att hitta mer information om urbaniseringen i Sverige. Hur har den förändrats sedan 1850 och vad tros den bero på under olika tidsepoker? Redovisa inför klassen, använd gärna diagram och filmklipp och diskutera.
- Arbeta i grupper med att ta reda på mer om urbanisering under 1900- och 2000-talen i andra länder. Hur har industrialisering och urbanisering sett ut t ex i Kina, England eller Indien? Hur korrelerar det med global historia, ekonomisk utveckling och landets relation till andra länder och världsdelar? Varför har den tagit fart i ett visst skede, vilka utvecklingssteg har skett och vilka problem respektive fördelar har detta fört med sig? Redovisa för klassen.
- Arbeta individuellt och försök hitta debattartiklar och rapporter där teorier och åsikter om urbaniseringens utveckling förs fram, i Sverige eller internationellt. Vilka olika infallsvinklar finns det på fenomenet urbanisering och vad förutspås för framtiden? Skriv ett referat av en artikel och reflektera kring författarens argument.
- Vilka historiska och politiska händelser i Sverige och världen har varit knutna till industrialiserings- och urbaniseringsprocesserna? Är det främst uppfinningar/tekniska framsteg eller politiska skeenden som arbetarklass- och kvinn rörelsen som har haft betydelse? Vilka krig och revolutioner kan antas ha spelat roll för samhällets utveckling på området urbanisering och arbetsliv i städerna? Arbeta i grupper eller individuellt med att leta information och redovisa för klassen eller skriv en gemensam rapport i gruppen med egna reflektioner. Exempel att titta närmare på kan vara Sundsvallsstrejken 1879, skotten i Ådalen 1931 och kvinno-/rösträttsrörelsen under 1800-talets slut och 1900-talets början.

Staden som organism

Urbaniseringen har placerat städerna i centrum för den moderna samhällsutvecklingen. Och även städerna i sig utvecklas och förändras ständigt – den stad som Per Anders Fogelström beskriver i sina böcker är inte densamma som idag. En följd av urbanisering är exempelvis att staden växer, och innerstaden som den såg ut på 1880-talet har brett ut sig allt mer och förändrats starkt fram till vår tid. Stadsdelar som idag räknas som innerstad var år 1880 knappast en del av staden. Och de olika stadsdelarna har förändrats mycket, inte minst vad gäller invånarnas sammansättning och sociala och ekonomiska status. Hur en stad definieras är inte heller en helt tydlig fråga, särskilt inte när man räknar folkmängd.

Den här typen av förändringar sker naturligtvis i alla städer, men blir ofta extra tydlig i större städer och huvudstäder som Stockholm, där utvecklingen går fort och den ständigt större inflyttningen ställer höga krav på att bygga om, anpassa och förnya staden för att möta människornas behov.

Förslag på övningar

- Det uttrycks i såväl böcker som pjäs att inte bara förändrar människorna staden, utan även staden människorna. Diskutera i helklass vad som kan menas med det. Kan sådan (eventuell) förändring på individplan se olika ut beroende på om man är född i staden eller flyttar dit? Forskare vet idag att fåglar i städerna har anpassat sin sång jämfört med den ursprungliga för att kunna kommunicera och genomtränga stadens ljudbild. Råttor och fåglar äter andra saker i städerna jämfört med på landet, vilket påverkar deras hälsa och liv. Beteendemönster och relationer mellan människor ser olika ut överallt, men det finns ofta tydliga skillnader mellan storstad och landsbygd. Hur ska vi förstå den här typen av kollektiva förändringar och skillnader i förhållande till diskussionen om urbaniseringens utveckling? Vilka sociala skillnader upplever ni själva om/när ni besöker mindre städer/landsbygd? Är människor mer eller mindre stressade, mer eller mindre öppna och pratsamma osv? Försök att använda egenupplevda exempel snarare än fördomar och allmänt vedertagna "sanningar".
- Diskutera i helklass eller mindre grupper vilka förändringar i Stockholm/ert närområde ni har upplevt under er egen livstid. Har utbudet av butiker, restauranger och service förändrats? Vilka nya saker har tillkommit och har något försvunnit? Har mönstren för hur närområdet påverkade er vardag förändrats jämfört när ni var små?
- Arbeta i grupper med att ta reda på mer om en stadsdels utveckling från 1880 fram till idag. När blev stadsdelen bebyggd och bebodd? Hur har den förändrats genom tiderna? Vilka har bott där förr och vilka bor där nu? Hur har områdets utveckling påverkats av vilken befolkningsgrupp som har bott där, tror ni? Från vilken tidsperiod är den dominerande arkitekturen? Har det tidigare legat fabriker där och finns de kvar? Vad innehåller de idag? Vilka parker finns det och när anlades de? Är det ett område med mest kontor, mycket shopping, många nöjesanläggningar eller caféer/restauranger? Redovisa för varandra med hjälp av bilder och journalfilmer (och/eller bilder och filmer ni själva framställer med mobilkamera eller liknande), eller gör ett skriftligt häfte med disposition och bilder. Om ni har en hel dag till förfogande kan ni gemensamt åka till de olika stadsdelarna och redovisa på plats.

Klass och socioekonomisk status

Något som den sk arbetarlitteraturen skildrar och som är extra tydligt i Per Anders Fogelströms böcker är frågan om klass – skillnaden i ekonomiska resurser, levnadsvillkor och tillgång till olika miljöer i samhället. Klass innebär en outtalad skillnad mellan människor som främst manifesteras i ekonomiska klyftor. Men klass är mer komplicerat än så. Enligt sociologen Pierre Bourdieu ska man under klass räkna innehavet av flera olika sorters "kapital", t ex ekonomiskt, socialt och kulturellt. Klass är inte så enkelt som vem som har mest pengar – ekonomiskt kapital – utan handlar också

om saker som är svårare att definiera därför att de bygger på outtalade, odefinierade och föränderliga ideal sammankopplade med status på olika områden.

Förslag på övningar

- Läs individuellt statistik över ekonomiska skillnader mellan stadsdelar och förorter i Stockholm. Ta reda på mer om stadsdelens/förortens uppkomst, arkitektur och nuvarande utbud. Finns det några samband mellan befolkningar och områdets sammansättning? Diskutera i helklass begreppet segregation och vad det innebär och kan tänkas få för konsekvenser.
- Prata i helklass om begreppet kapital och hur det kan knytas till olika saker. Utbildningskapital eller intellektuellt kapital besitter den som har högre utbildning, men detta leder inte automatiskt till högre lön eller samhällsställning – många akademikerjobb är underbetalda. I vilka sammanhang kan sådant kapital spela roll? Socialt kapital handlar om den sociala status en person har, ofta begränsat till ett visst sammanhang. Vilka man känner och umgås med, vilka kontaktytor man har och vilka seder, vanor och beteenden man behärskar för att "passa in" i en social kontext. Vad är det sociala arvet? Hur ser socialt kapital ut och fungerar i det dagliga livet? Hur berör det er själva? Är det viktigt att känna "rätt" människor och att förstå koderna för samspel och beteende i olika situationer och sammanhang? Vad händer med dem som inte kan anpassa sig eller inte har "rätt" egenskaper/kläder/kontaktytor? Hur kan detta relateras till det vi kallar normer? Försök komma på exempel på situationer/sammanhang där något anses innebära lägre socialt kapital, och situationer/sammanhang där samma kapital kan ha högt värde.
- Gör gruppvis eller individuellt en studie över något land i världen och leta uppgifter om hur inkomststorlek och ekonomiska möjligheter skiljer sig åt mellan grupper av människor. Hur stora är klyftorna? Hur stor del av befolkningen lever i fattigdom? Hur har det förändrats under historiens gång?
- Arbeta i grupper med att kartlägga klassamhället i Sverige från Medeltiden och framåt. Arbeta med en tidsepok per grupp. Vilka har varit rika och hur många har de varit i förhållande till de fattiga? Vilka mellangrupper har det funnits? Hur har skillnaderna manifesterat sig – finns det tydliga tecken även i exempelvis kultur/konst, kläder osv på hur olika former av kapital har definierat olika samhällsklasser? Ta gärna med de politiska rörelser som funnits – vilka frågor har de drivit gällande just klass och skillnad i ekonomiska villkor? Vilka politiska händelser i Sverige och i andra länder har påverkat deras formande och framfart?
- Sverige är ett av världens absolut rikaste länder – och samtidigt ett av de mest ojämlika. De ekonomiska klyftorna ökar i en takt som inte kan ses i många andra länder. Det framhålls ofta att "fler har fått det bättre", men samtidigt har skillnaden mellan dem som har mycket och dem som har litet ökat stadigt under flera decennier. Under 1980-talet var en VD-lön i genomsnitt 7 gånger högre än en industriarbetarlön – idag tjänar en VD 53 gånger som mycket som en industriarbetare. Främst har de redan rikaste blivit ännu rikare, medan skiktet

längst ned på den ekonomiska skalan både har fått relativt sett mindre och är en grupp som växer. Läs LO:s rapport "Den ekonomiska ojämlikheten i Sverige" och diskutera i helklass. Ta även upp filosofiska frågor som vad rättvisa är – är det att alla får så lika som möjligt eller att de som är "starkast" får mest? Hur ska vi definiera "stark" och "svag" i detta sammanhang? Har exempelvis den som ofrivilligt står utanför arbetsmarknaden p g a arbetslöshet eller sjukdom inte samma behov av ett bekvämt liv som den som arbetar? Om man anser att rättvisa är att den som jobbar hårdast får mest – är det då rättvist att människor som inte arbetar alls men har ärvt pengar, eller vunnit miljoner på lotto, har möjligheten till ett så mycket bättre liv än den som sliter i ett stressigt och lågbetalt jobb? Varför lägger vi så stor vikt vid just arbete som ett mått på hur mycket man "bidrar" till samhället och som en utgångspunkt för vilken standard man ska "ha rätt" till? Hur kan det komma sig att det finns andra tydliga mönster i inkomstskillnader, t ex att kvinnor och människor med utländsk bakgrund i genomsnitt tjänar mindre än svenskfödda män? Vilka lösningar kan det finnas för att göra samhället mer jämlikt, ekonomiskt och på andra sätt?

Bok och berättelse

Per Anders Fogelströms svit om Staden spänner över mer än sex decennier, under en tidsepok då det hänt otroligt mycket i Sverige. Industrialisering och urbanisering, fattigdom och massutvandring till Amerika, kvinnorörelsens frammarsch och seger, införande av allmän och lika rösträtt och en hel del annat. Runt om Sverige utspelade sig ryska revolutionen och två världskrig. Förändring, utveckling och modernisering tycks ske i allt snabbare takt sedan dess.

Fogelström hör till det vi kallar vår litterära kanon – det kulturarv vi valt att bevara och på olika sätt reproducera. Staden-sviten räknas också till arbetarlitteraturen – en första våg av skildringar från statar- och arbetarklassen svepte fram under 1930-talet, för att återkomma i mindre omfattning under 1960-talet. Litteraturen har annars genom tiderna till stor del präglats av medel- och övre medelklassförfattare som huvudsakligen beskrivit den del av verkligheten och vardagen de själva kände till.

Förslag på övningar

- Dela in klassen i fem grupper och låt varje grupp läsa en bok ur Staden-sviten. Presentera gruppvis boken för klassen – vilka karaktärer figurerar i den, vad har de för relation till varandra, vilka år är det som skildras, vilka viktiga händelser finns det o s v.
- Dela in klassen i grupper och låt varje grupp göra research på ett av decennierna som skildras i sviten. Vilka historiskt viktiga händelser utspelade sig under decenniet? Hur såg det politiska styret ut och vilka frågor var viktiga i samhällsdebatten? Hur kan de kopplas till annat som hände i världen? Vilka böcker och författarskap från tiden har fått en stadigvarande plats i kanon? Hur

såg modet ut, vilka trender fanns inom mat, heminredning och arkitektur? Vilken musik var populär och vilka filmer slog igenom och satte sin prägel på kulturen? Använd er av bilder, klipp ur journalfilmer och (populär-)vetenskapliga tv-program, intervjuer med föräldrar och mor- och farföräldrar o s v. Grupperna får presentera sina decennier i kronologisk ordning. Diskutera sedan i helklass sambanden mellan olika tidsepoker – hur kan en händelse härledas ur en tidigare situation, vilka steg leder till utveckling i nästa skede?

- Ha läs-tema arbetarlitteratur. Varje elev läser en bok som kan betecknas som arbetarlitteratur – från den första vågen på 1930-talet, den senare från 1960-talet eller mer nutida skildringar. Läsningen följs av ett skriftligt uppdrag innehållande referat och analys av boken, en presentation av författaren samt att koppla verket till arbetarlitteraturtraditionen i stort.

Teater som konstform

Att tolka och analysera teater är, precis som konstformen teater i sig, en mycket fri praktik. Det finns inga entydiga svar på vad som är "rätt" eller "fel", utan det handlar just om tolkningar och meningsskapande – något som var och en i publiken gör för egen del. Naturligtvis har regissör, scenograf, kostymör och andra konstnärer som skapat verket en tanke med att göra just de konstnärliga val de gör. Men detta betyder inte att publiken uppfattar – eller ska uppfatta – deras tanke eller eventuella intention på samma sätt. En av de främsta kvaliteterna med kultur och konst är just att den sätter igång vår associationsförmåga och fantasi och retar våra sinnen och vår tankeverksamhet att aktiveras, utan att nödvändigtvis styrs i en tydlig riktning. Har du många elever som är ovana teaterbesökare och/eller inte kommer så mycket i kontakt med konst och kultur utanför skolan är det extra viktigt att förmedla att det främst handlar om att uppleva och sätta ord på upplevelsen. Man behöver inte "förstå" eller ens tycka att det är bra. Poängen är att uppleva, associera och formulera.

Att göra en pjäs på fem böcker, med alla viktiga händelser och karaktärer som ingår i dessa, är naturligtvis ett konststycke i sig. Att adaptera litteratur för scenen eller för filmduken/tv-rutan innebär alltid att en rad förändringar måste göras. Dels måste materialet skalas ned för att få ett lagom långt format, dels måste berättelsen anpassas så att den fungerar inom ramarna för det berättande som konstformen ägnar sig åt. Adaption kan innebära att händelser och/eller karaktärer måste uteslutas eller slås ihop, eller att något måste läggas till för att göra berättelsen logisk eller för att uttrycka något som inte går att göra på annat sätt. Teater har väldigt fria ramar vad gäller det mesta – den kan t ex ofta arbeta friare med symbolik än vad en filmberättelse kan göra, den kan (som i den här uppsättningen) låta flera skådespelare gestalta samma roll på ett sätt som publiken sällan "köper" i film eftersom vi där för det mesta ställer högre krav på trovärdighet/känslan av att det sker "på riktigt". Teatern kan också arbeta på fler sätt med texten än vad som brukar anses vara i enlighet med konstformen när det gäller film/tv. I den här uppsättningen är texten fragmenterad, scenerna är inte alltid så tydligt avgränsade och skeendena växlar mellan att haka i varandra och helt vända sig mot varandra. Berättandet är inte heller kronologiskt eller strukturerat i en överskådlig

ordning, utan de olika delarna av interaktion mellan karaktärerna förhåller sig ganska fritt till varandra och hoppar fram och tillbaka i tiden till synes utan någon tydlig tråd. Banden mellan skeendena hålls ihop av de olika personerna, som alla är karaktärer i Fogelströms böcker.

Förslag på övningar

- Låt alla i klassen läsa första boken, *Mina drömmars stad*. Diskutera i helklass bokens stil, språk, uppbyggnad m m. Hur är karaktärsbeskrivningarna? Ur vems perspektiv berättas det? Är det samma persons perspektiv hela tiden eller får vi följa med "in i" fler karaktärer? Finns det en huvudperson, och hur vet man vem en sådan är? Hur är miljöskildringarna? Vad får vi veta om de olika platserna? Är det mycket eller lite dialog, och hur pratar människorna – rakt och utförligt eller i kortare mer återhållna fraser? Jämför sedan detta med pjäsens skildring. En pjäs bygger ju huvudsakligen på dialog – liknar dialogen bokens? På vilket sätt, eller hur skiljer den sig? Vad finns det i bokens text som dialogen i pjäsen inte förmedlar? Kommer detta fram på något annat sätt – t ex genom ljus, scenografi, musik eller kostym? Varför heter pjäsen *Våra drömmars stad*? Vems eller vilkas perspektiv skildrar pjäsen? Har pjäsen en huvudperson och vem är det i så fall?
- Prata om teaterns uttrycksformer – ljud, ljus, mask, kostym och skådespeleri. Om ni har möjlighet så se gärna videoklipp ur olika pjäser och diskutera vad man kan uttrycka med sådant som kläder och ljussättning. Kan ett klädesplagg betyda något mer – symbolisera något? Diskutera symbolik i konsten i allmänhet. Jämför gärna med film och låt eleverna presentera egna exempel på saker de sett i film eller teater och som de upplever är en symbol för något/bär en extra mening.
- Arbeta individuellt eller i grupper med att läsa en pjäs och skriva något om denna, alternativt presentera den muntligt. Vem har skrivit pjäsen och hur passar verket och författaren in i litteraturhistorien? Hur kan pjäsen kopplas till annan samtida litteratur, konst och kultur? Vilka historiska strömningar kan tänkas ha påverkat författaren när hen skrev pjäsen?
- Låt varje elev skriva ned saker som hen minns från teaterbesöket och pjäsen – allt ifrån intrycket av foajén till själva spelet och slutapplåderna – en sorts upplevelserapport. Gör ett nytt teaterbesök med klassen under följande termin, och ta fram de gamla "rapporterna", jämför och diskutera era upplevelser och skillnaderna i dem i helklass.
- Arbeta gruppvis med att ta reda på mer om teaterns historia. Teatern är en av våra äldsta konstformer och det finns relativt väl dokumenterat hur den har sett ut genom årtusendena. Varje grupp kan arbeta med en historisk epok och ta reda på var och hur det har spelats teater, för vem och av vilka, vad teater har handlat om o s v. Redovisa sedan för klassen, gärna med hjälp av bilder och uppläsning av textstycken.

Material att arbeta med eller använda som inspiration

Böcker (skönlitteratur):

Ivar Lo Johansson – *God natt, jord* (1933)
Eyvind Jonsson – *Romanen om Olof* (1934-1937)
Harry Martinson – *Nässlorna blomma* (1935)
Moa Martinson – *Mor gifter sig* (1936), *Kyrkbröllop* (1938), *Kungens rosor* (1939)
Vilhelm Moberg – *Utvandrarna*-sviten (1949-1959)
Sara Lidman – *Jernbanesviten* (1977-1985)
Elsie Johansson – *Glasfågglarna* (1996), *Mosippan* (1998), *Nancy* (2001)
Susanna Alakoski – *Svinalängorna* (2007)
Åsa Linderborg – *Mig äger ingen* (2007)

Böcker (facklitteratur):

Carl Gustav Pettersson – *Teaterhistoria*, 1998

Filmer & filmklipp:

Kvarteret Korpen – film av Bo Widerberg, 1963
Ådalen -31 – film av Bo Widerberg, 1969
Utvandrarna – film av Jan Troell efter Vilhelm Mobergs romansvit, 1971
Mina drömmars stad – film av Ingvar Skogsberg efter Per Anders Fogelströms bok, 1976
Norma Rae – film av Martin Ritt, 1979
Suffragette – film av Sarah Gavron, 2015

Två klipp på Öppet Arkiv där Per Anders Fogelström berättar om dåtidens Stockholm:

<https://www.oppetarkiv.se/video/14472712/portratt-av-en-stad-vita-bergen>
<https://www.oppetarkiv.se/video/14472632/som-jag-minns-per-anders-fogelstrom>

Webbsidor att leta klipp ur journalfilmer och tv-program:

www.oppetarkiv.se
www.filmarkivet.se

Länkar till artiklar och statistik:

”Svenskarna i Amerika”
<http://popularhistoria.se/artiklar/svenskarna-i-amerika>

"Från jordbruksland till industrisamhälle"

<http://popularhistoria.se/artiklar/fran-jordbruksland-till-industrisamhalle>

"1850-1900 – Industrialisering och bostadsnöd"

<https://www.allmannyttan.se/historia/historiska-epoker/1850-1900-industrialisering-och-bostadsnod/>

"Urbanisering – från land till stad"

https://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Artiklar/Urbanisering--fran-land-till-stad/

"Dagens urbanisering – inte på landsbygdens bekostnad"

https://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Artiklar/Dagens-urbanisering--inte-pa-landsbygdens-bekostnad/

"Världens städer växer allt snabbare"

https://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Artiklar/Varldens-stader-vaxer-allt-snabbare/

Rapport från LO – "Den ekonomiska ojämlikheten i Sverige"

[http://www.lo.se/home/lo/res.nsf/vRes/lo_fakta_1366027478784_den_ekonomiska_ojamligheten_i_sverige_pdf/\\$File/Den_ekonomiska_ojamligheten_i_Sverige.pdf](http://www.lo.se/home/lo/res.nsf/vRes/lo_fakta_1366027478784_den_ekonomiska_ojamligheten_i_sverige_pdf/$File/Den_ekonomiska_ojamligheten_i_Sverige.pdf)